

Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu 2011 – zakázka č. 2116/2011

Název projektu: Koncept bezpečné destinace cestovního ruchu

Specifikace řešitelského týmu

Odpovědný řešitel: Ing. Eva Šimková, Ph.D.

Studentka magisterského studia na PdF UHK: Martina Rybová (IČ: 19387/1, P-NPE 2)

Zakázka: 2116/2011

Celková částka přidělené dotace: 34.700 Kč

Stručný popis problematiky řešeného projektu:

Specifický výzkum zabývající se turistickou destinací z pohledu bezpečnostního je v souladu se současnými trendy, které kladou důraz na vytváření bezpečného prostředí pro obyvatele na úrovni lokalit a municipalit (viz Program bezpečnostního výzkumu České republiky 2010-2015 [8]). Bezpečnostní výzkum je rovněž výrazně podporován v 7. rámcovém programu EU [9]. Důležitost zkoumané problematiky souvisí především s tím, že jednou z podmínek udržitelného rozvoje lokality závisící na cestovním ruchu je vytváření harmonického a bezpečného prostředí. **Cílem** projektu bylo zmapovat vztahy mezi různými formami cestovního ruchu, sociálními skupinami a specifickými projevy sociálně patologických jevů. Dílčími cíli bylo zjistit, do jaké míry je nutné se zabývat bezpečným prostředím v kontextu cestovního ruchu a navrhnout soubor indikátorů bezpečného prostředí turistické destinace pro potřeby územního plánování a řízení cestovního ruchu.

Strategické řízení a management destinace je tématem oblíbeným a v literatuře často řešeným [2], [5]. Opomíjenou problematikou je však řešení negativních dopadů cestovního ruchu. Cestovní ruch sice patří mezi významná národně hospodářská odvětví, která mají značný podíl na ekonomickém rozvoji oblasti. Na druhé straně může nekontrolovaný rozvoj cestovního ruchu způsobovat environmentální degradaci a fragmentaci lokalit, může být také původcem mnoha negativních sociálních a kulturních dopadů [3], [4]. V souvislosti s negativními vlivy cestování je třeba zmínit souvislost mezi masovým rozvojem cestovního ruchu a výskytem sociálně patologických jevů (tj. společensky nežádoucích jevů) a sociálních problémů společnosti. Jde o jevy, které „jsou odvozované od tzv. normality společnosti, tedy od standardizovaného, očekávaného a vyžadovaného chování“ [6, s. 9]. Zvýšená koncentrace osob může vést k vyšší úrovni kriminality, agresivity, případně podporovat závislost na drogách, alkoholu či hracích automatech. Tyto projevy mohou snižovat kvalitu života jak rezidentů, tak kvalitu pobytu klientů, protože se snižuje úroveň bezpečného prostředí.

Prostředí, které je pro cestovní ruch významnou hodnotou, je proto nezbytné důsledně ochraňovat. To klade specifické nároky nejen na plánování budoucích akcí, ale také na průběžné sledování a hodnocení stavu lokality z hlediska kvality prostředí - informační management, zajištění monitoringu, vytváření indikátorů apod. [7] Existuje předpoklad, že pouze udržitelný cestovní ruch vede ke zlepšení kvality života rezidentů prostřednictvím optimalizace lokálních ekonomických přínosů a prostřednictvím ochrany životního prostředí a zároveň poskytuje vysokou kvalitu pobytu a množství zážitků pro návštěvníky [1].

Literatura:

- [1] BRAMWELL, B., LANE, B. Sustainable Tourism: An evolving global approach. *Journal of Sustainable Tourism*, 1993, roč. 1, č. 1, s. 1-5. ISSN 0966-9582.
- [2] CTTC (California Travel and Tourism Commission). *Rural Tourism Strategic Plan*. 2007. Přístup z: <http://www.visitcalifornia.com/media/uploads/files/00698CTTCRuralStrategicPlan_3.pdf>.
- [3] DEERY, M., JAGO, L., FREDLINE, L. Rethinking social impact of tourism research: A new research agenda. *Tourism Management*, 2011, s. 1-10. ISSN 0261-5177.
- [4] HARALAMBOPOULOS, N., PIZAM, A. Perceived impacts of tourism. The Case of Samos. *Annals of Tourism Research*, 1996, roč. 23, č. 3, s. 503-526. ISSN 0160-7383.
- [5] KIRÁL'OVÁ, A. *Vytváření organizací cestovního ruchu (OCR) v turistických regionech*, 2005. [cit. 2.1.2012]. Přístup z: <<http://www.czechtourism.cz/files/regiony/destin/organizacecvregionech.pdf>>.
- [6] KRAUS, B., HRONCOVÁ, J. a kol. *Sociální patologie*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. 326 s. ISBN 978-80-7041-896-3.
- [7] MILLER, G. The development of indicators for sustainable tourism: Results of a Delphi survey of tourism researchers. *Tourism Management*, 2001, roč. 22, č. 4, s. 351-362. ISSN 0261-5177.
- [8] MV. *Program bezpečnostního výzkumu České republiky 2010-2015*. [cit. 2.1.2012]. Přístup z: <<http://www.mvcr.cz/bezpecnostni-vyzkum.aspx>>.
- [9] TECHNOLOGICKÉ CENTRUM AV ČR: *Sedmý rámcový program ES pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace (2007 až 2013)*. [cit. 2.1.2012]. Přístup z: <http://www.fp7.cz/dokums_raw/rozhodnuti_17.pdf>.

Postup řešení projektu:

Za spolupráce se studentkou Martinou Rybovou byly s využitím dostupné literatury charakterizovány a klasifikovány sociálně patologické jevy, které mohou souviset s provozováním cestovního ruchu. Předmětem zájmu bylo takové patologické chování, které narušuje přirozené prostředí (prostředí přírodní, kulturní, umělé) místních obyvatel (rezidentů) a negativně ovlivňuje jak ekonomické a sociální zázemí místních obyvatel, tak podmínky pobytu turistů. Zkoumány byly následující sociálně patologické jevy:

- kriminalita (krádeže, přepadení apod.)
- alkoholismus (nadměrné užívání alkoholu obtěžující okolí)
- užívání drog (koncentrace drogových uživatelů, nabízení drog, volně pohozené injekční stříkačky atd.)
- závislost na hracích automatech
- ekologický vandalismus (znečištění odpadky, sešlapy, sprejerství, apod.)
- kulturní vandalismus (poškození kulturních památek)
- prostituce (nabízení sexuálních služeb)
- fotbalové a jiné sportovní násilí (násilí na stadionech a při přesunu fanoušků).

Pozornost byla zaměřena na výskyt sociálně patologických jevů z hlediska různých forem cestovního ruchu:

- zimní turistika (turistika v zimních střediscích cestovního ruchu)
- cykloturistika (turistika na kole)
- ekoturistika (turistika v chráněných krajinných oblastech)
- agroturistika (turistika na farmách a zemědělských usedlostech)
- kulturní turistika (turistika spojená s návštěvou kulturního zařízení)
- vodní turistika (turistika v okolí řek, jezer a dalších vodních ploch)
- jiná turistika (náboženská, nákupní, sexuální turistika atd.)

Na základě výsledků získaných analýzou statistických dat, terénním šetřením, zúčastněným pozorováním a zejména prostřednictvím dotazníkového šetření byla navržena opatření ke snížení výskytu patologicky nežádoucího chování a byl vytvořen seznam indikátorů bezpečného prostředí destinace cestovního ruchu využitelný pro potřeby územního plánování, organizaci a řízení cestovního ruchu.

Dotazníky pro starosty obcí a pro klienty cestovního ruchu jsou dostupné v on-line podobě na adrese:

<https://docs.google.com/spreadsheet/viewform?formkey=dDQ1QzZnMTBvSThxdFFocHNPVkrIWEE6MA>
<https://spreadsheets.google.com/spreadsheet/viewform?formkey=dDg4bXhCS1AzcoxHS3l5X3hrTS1mV1E6M>
[Q](#)

Pozn. Ukázka dotazníků je uvedena v příloze č. 1.

Splnění kontrolovatelných výsledků řešení:

Výsledky výzkumu byly prezentovány ve 2 příspěvcích na mezinárodní konferenci WSEAS konané v Rumunsku („International Conference on Tourism and Economic Development“ /TED '11/, 27.-29. 10. 2011). Příspěvky jsou publikovány ve sborníku zařazeném v databázi SCOPUS (viz příloha č. 2 – Texty článků a příloha č. 3 – Výpis z OBD):

- ŠIMKOVÁ, E. The Importance of Tourism Research; Examples of Research in Tourism Activities in the Czech Republic. *In Recent Researches in Tourism and Economic Development*. Proceedings of the International Conference on Tourism and Economic Development (TED '11). WSEAS: University Center Drobeta Turnu Severin, Romania, 2011. s. 229 – 234. ISBN 978-1-61804-043-5.
- ŠIMKOVÁ, E., HOFERKOVÁ, S., RYBOVÁ, M. Safe Tourism Destination and the Role of Public Administration in the Czech Republic. *In Recent Researches in Tourism and Economic Development*. Proceedings of the International Conference on Tourism and Economic Development (TED '11). WSEAS: University Center Drobeta Turnu Severin, Romania, 2011. s. 257 – 262. ISBN 978-1-61804-043-5.

Byla využita i možnost rozšíření příspěvku a jeho publikování v časopise WSEAS Journal, který je též zařazen do databáze SCOPUS (viz příloha č. 4):

- ŠIMKOVÁ, E. The Necessity of Tourism Research (Examples of Research in Monitoring and Tourism Activities in the Czech Republic).

Na základě výsledků našeho výzkumu byly vytvořeny další 4 články, které byly zaslány k jejich publikování v časopisech „Czech Hospitality and Tourism Papers“ a „E + M“ (Ekonomie a Management) - (viz příloha č. 5):

- ŠIMKOVÁ, E., Rybová, M. Indikátory udržitelné venkovské lokality ve vztahu k cestovnímu ruchu. *Czech Hospitality and Tourism Papers*, odesláno dne 4.7.2011.
- ŠIMKOVÁ, E. Nové přístupy ve výzkumu cestovního ruchu. *Czech Hospitality and Tourism Papers*, odesláno dne 2.8.2011.
- ŠIMKOVÁ, E. Rozvoj venkova – monitoring a hodnocení. *E + M*, odesláno dne 14.9.2011.
- ŠIMKOVÁ, E. Rural development – the rural areas sustainability indicators. *E + M*, odesláno dne 14.9.2011.

V současné době je připravován příspěvek k publikování v časopise *Agricultural Economics* (IF 0.716) s názvem: *System approach to rural tourism management*.

Přehled realizovaných výdajů:

Výdaje:		Plán:	Skutečnost:
a)	osobní náklady	1 900	1 900,00
b)	stipendia	3 100	3 100,00
c)	materiálové náklady	2 000	5 843,00
d)	služby	16 200	16 384,85
e)	cestovné	11 500	7 480,00
CELKEM:		34 700	34 707,85

- a) osobní náklady ve výši 1 900 Kč jako odměna za překlad příspěvku (vyplaceno formou dohody o provedení práce externímu spolupracovníkovi)
- b) stipendium ve výši 3 100 Kč pro spolupracující studentku Martinu Rybovou (ohodnocení aktivit souvisejících s přípravou průzkumného šetření, s jeho vlastní realizací, vyhodnocením a prezentací výsledků na konferenci WSEAS (TED '11) v Rumunsku
- c) materiálové náklady ve výši 5 843 Kč (tonery do tiskárny využité pro tisk dotazníků a podkladů za účelem statistického zpracování)
- d) služby v celkové výši 16 384,85 Kč tvoří:
konferenční poplatek na konferenci WSEAS (TED '11) v Rumunsku: 550 Eur, tj. 13 620,75 Kč
editorský poplatek za přijetí příspěvku do časopisu „E + M“ (Ekonomie a Management): 2 500 Kč
kurzové ztráty: 264,10 Kč
- e) cestovné ve výši 7 480 Kč zahrnuje účast na konferenci WSEAS (TED '11) v Rumunsku (jízdné, ubytování).

Přidělené prostředky na specifický výzkum byly přečerpány o 7,85 Kč. Plánované výdaje byly dodrženy, pouze skutečná výše nákladů na cestovné byla oproti plánu nižší. Důvodem byla neúčast na plánované konferenci UTB ve Zlíně a dále nižší výdaje na konferenci WSEAS (TED '11) v Rumunsku (nižší jízdné a ubytování). O uspořenou částku byly navýšeny materiálové náklady (výpis výdajů viz příloha č. 6).

Datum: 2. 1. 2012

Podpis odpovědného řešitele:
Ing. Eva Šimková, Ph.D.
Katedra sociální patologie a sociologie
PdF UHK

Přílohy:

1. Ukázka dotazníků pro starosty obcí a pro klienty cestovního ruchu.
2. Text článků publikovaných ve sborníku konference WSEAS (TED '11, 27.-29. 10. 2011, Romania).
3. Výpis z OBD.
4. Text článku zasláního k publikování v časopise WSEAS Journal.
5. Text článků zasláních k publikování v časopisech „Czech Hospitality and Tourism Papers“ a „E + M“.
6. Výpis z Magionu.